

Soudně ověřený překlad a s ním spojené úkony (jako ověření kopií, apostila, superlegalizace)

Každý cizinec, který přijde do České republiky a rozhodne se zde žít, koupit dům, uzavřít manželství či pracovní poměr, narazí zřejmě na řadu komplikací souvisejících s českou byrokracií. Rádi bychom těm, kteří s českými úřady „bojují“, poskytli několik užitečných informací týkajících se soudně ověřených překladů a ověření kopie listiny a vyššího ověření (tzv. apostilace a superlegalizace)

Co je soudně ověřený překlad?

Soudně ověřený překlad se skládá z dokumentu ve výchozím jazyce a jeho překladu do cílového jazyka. Překlady se soudním ověřením se sešívají se zdrojovým textem, kterým je buď originální doklad nebo jeho ověřená kopie. Každý přeložený dokument je opatřen tzv. tlumočnickou doložkou s kulatým razítkem soudního překladatele/tlumočnicka jmenovaného krajským soudem. Soudní překladatel/tlumočnick svém podpisem a razítkem stvrzuje, že překlad souhlasí s textem přiložené listiny. Tlumočnická doložka je napsána v cílovém jazyce překladu, proto lze takový dokument použít i pro zahraniční úřady.

Ověření kopií listin

Jak již bylo zmíněno, soudně ověřený překlad se pevně spojuje s listinou ve výchozím jazyce. Touto listinou je buď originál či ověřená kopie originálu. Tato ověřená kopie má poté stejnou váhu jako originál. Ověřené kopie originálů Vám zhotoví v České republice 2 druhy subjektů. První skupinu tvoří krajské a obecní úřady, druhou notáři.

Krajské a obecní úřady však mohou ověřovat pouze kopie dokumentů, které jsou psány v českém nebo slovenském jazyce. Správní poplatek na krajských a obecních úřadech za ověření kopie každé stránky originálního dokumentu činí 30 Kč.

Notář může ověřit i kopii cizojazyčného dokumentu. Notář může odmítnout provedení ověření kopie dokumentu, pokud jazyk dokumentu neovládá a neví, co je obsahem listiny. Neplatí to však, jestliže je před ověřujícím opis dokumentu pořízen prostřednictvím kopírovacího zařízení. Notář neodpovídá za obsah listiny.

Ceny ověření kopií dokumentů psaných v českém nebo slovenském jazyce u notářů mohou být nepatrně vyšší než na zmiňovaných úřadech. Cena za stránku ověřené kopie cizojazyčného dokumentu je v některých notářských kancelářích vyšší než za stránku dokumentu českého či slovenského, v jiných se cena neliší.

Ověření kopie originálu je na obecních/krajských úřadech i v notářských kancelářích vyhotoveno na počkání.

Ověření kopie nebude provedeno v následujících případech:

- jedná-li se o dokument, jehož jedinečnost nelze ověřenou kopií nahradit, např. občanský průkaz, cestovní doklad, řidičský průkaz, průkaz o povolení k pobytu cizince, šek, směnka atd.
- je-li listina opatřena plastickým textem nebo otiskem plastického razítka
- jsou-li v originálním dokumentu změny, doplňky, vsuvky nebo škrty, které by mohly zeslabit jeho věrohodnost

Vyšší ověření

Pokud je třeba v cizím státě předložit listinu vydanou českým orgánem, doporučuje se nejdříve zjistit, zda orgán, kterému bude listina předložena, vyšší ověření požaduje. V kladném případě platí o ověřování informace uvedené níže.

Někdy není třeba listinu vůbec opatřovat vyšším ověřením. Jedná se o případy, kdy ve vztahu mezi ČR a konkrétním státem platí dvoustranná mezinárodní smlouva, která upravuje osvobození od vyššího ověření.

1. Apostilace (tj. připojení ověřovací doložky, tzv. apostily)

Apostilace je ověření veřejné listiny pro účely použití v zahraničí neboli tzv. vyšší ověření. Apostilou orgán státu (v ČR Ministerstvo spravedlnosti ČR a Ministerstvo zahraničních věcí ČR), kde byla listina vydána, potvrzuje její pravost. Proces získání tohoto ověření je jednodušší než v případě superlegalizace. Apostilu lze ale uplatnit pouze při styku mezi státy, které jsou smluvními státy Haagské úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin z 5. října 1961. Tato úmluva odstranila mezi smluvními státy požadavek superlegalizace a nahradila jej zvláštní doložkou, která se nazývá apostila. Odpadá tedy ověřování listiny zastupitelským úřadem státu, kde má být listina použita.

Stejně jako v případě superlegalizace zde platí, že vyšší ověření (zde apostila) se připojí k listině až poté, co je listina ověřena orgánem státní správy, jež je nadřízený orgánu, který listinu vydal (např. vysvědčení vydané školou, je opatřeno razítkem Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy ČR). Až poté je listina ověřena apostilou. Nejčastěji ověřované listiny, které jsou legalizovány na referátu legalizace MZV a jim příslušné úřady nižší instance.

K ověřování je nutné předložit průkaz totožnosti (občanský průkaz, cestovní pas) popř. plnou moc.

Správní poplatky za ověření orgánem státní správy, jež je nadřízený orgánu, který listinu vydal. Na krajských úřadech se za ověření listin (např. rodný list, oddací list atd.) neplatí žádný poplatek. Na jednotlivých ministerstvech (např. ověření vysvědčení) je nutno předložit kolek v hodnotě 30 Kč, který je k zakoupení na České poště.

Orgánem pověřeným opatřit listinu apostilou je v České republice:

- pro listiny vydávané justičními orgány, včetně listin vydávaných nebo ověřovaných notáři, Ministerstvo spravedlnosti ČR (tel: 221 997 925)
- pro ostatní listiny, vydávané nebo ověřené orgány státní správy nebo jinými orgány, Ministerstvo zahraničních věcí ČR (tel: 224 182 188, 224 182 153)

Haagská úmluva se však nevztahuje na ověřování překladů těchto listin do cizího jazyka. Proto se těm, kteří žádají o ověření listiny apostilou, doporučuje, aby si pořídili její překlad ve státě, kde budou listinu předkládat (používat). Pokud budou trvat na tom, aby např. z finančních důvodů provedl

překlad soudní tlumočnick v ČR, je vhodné zadat mu listinu k překladu až po jejím ověření apostilou (aby byla přeložena i apostila).

Správní poplatek na konečné ověření apostilou je stanoven na 100,- Kč, při ověřování na ministerstvu spravedlnosti se tento poplatek vybírá v kolcích. Je nutné, aby si žadatelé o vyšší ověření listin, jež mají být použity v cizině, předem zajistili potřebný počet kolků (např. na České poště), neboť ministerstvo spravedlnosti kolky neprodává.

2. Superlegalizace

Superlegalizace veřejné listiny spočívá v ověřování pravosti podpisů a otisků úředních razítek a pečeti na této veřejné listině. Má stejnou funkci jako apostila, ale je administrativně i finančně náročnější. Tento způsob vyššího ověření platí pro listiny, jež mají být použity ve státech, s nimiž nemá ČR sjednáno osvobození od vyššího ověření prostřednictvím dvoustranné mezinárodní smlouvy a které ani nejsou členskými státy výše jmenované Haagské úmluvy (aby bylo možné použít apostilu).

Superlegalizace je vyšší ověření veřejné listiny spočívající v jejím ověření národním autoritativním orgánem a následně diplomatickými nebo konzulárními zástupci státu, kde má být listina použita. Superlegalizace v zásadě zahrnuje tři stupně ověřování, a to jednak ověření ze strany orgánu, který je nadřízený orgánu, který listinu vydal, dále ověření ze strany konzulárního odboru ministerstva zahraničních věcí (nebo jiné „národní autority“) a konečně pak ověření („superlegalizací“) ze strany zastupitelského úřadu (velvyslanectví, resp. jeho konzulárního oddělení) toho státu, kde se má ověřená listina použít.

a) Postup při ověřování listin vydaných nebo ověřených orgánem ČR pro jejich použití v cizině

Má-li být v cizině uznána veřejná listina, kterou vydal nebo ověřil v rámci své pravomoci a působnosti orgán ČR, nebo která byla před ním podepsána (dále jen "listina"), je ve většině států třeba, aby tato listina byla opatřena vyšším ověřením příslušného orgánu státní správy ČR a následně superlegalizována zastupitelským úřadem státu, ve kterém má být listina použita.

Vyšší ověření připojí k listině na žádost občana nejprve orgán státní správy nadřízený orgánu, který listinu vydal (např. ministerstvo spravedlnosti, ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ministerstvo zdravotnictví či ministerstvo obrany), popř. jiný instančně nadřízený orgán (např. městský úřad). Následně připojí své ověření na listinu referát legalizace konzulárního odboru Ministerstva zahraničních věcí ČR. Nakonec listinu ověřuje zastupitelský úřad státu, ve kterém bude použita. Ověření na zastupitelském úřadě cizího státu se označuje jako superlegalizace.

K ověřování je nutné předložit průkaz totožnosti (občanský průkaz, cestovní pas), popř. plnou moc.

K nejčastěji ověřovaným listinám, které jsou legalizovány na referátu ministerstva zahraničních věcí, patří:

1. Matriční doklady (rodný list, úmrtní list, oddací list) a osvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství
 - rodný list vydaný příslušným matričním úřadem dle místa narození musí být předem ověřen úřadem s rozšířenou působností nebo krajským úřadem
 - oddací list vydaný příslušným matričním úřadem dle místa uzavření sňatku musí být předem ověřen úřadem s rozšířenou působností nebo krajským úřadem

- úmrtní list vydaný příslušným matričním úřadem dle místa úmrtí musí být předem ověřen úřadem s rozšířenou působností nebo krajským úřadem
- vysvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství vydané příslušným úřadem dle místa posledního trvalého bydliště musí být ověřen úřadem s rozšířenou působností nebo krajským úřadem

Příklad: Matriční doklad a osvědčení o právní způsobilosti k uzavření manželství vydaný Městským úřadem Český Brod ověří Krajský úřad Středočeského kraje v Praze.

2. Doklady o studiu – originály nebo kopie studijních dokladů ověřené notářem či obecním úřadem musí být předem ověřeny na Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1, tel.: 257 193 111.
3. Zdravotní doklady – musí být předem ověřeny Ministerstvem zdravotnictví ČR, Palackého nám. 4, 128 01 Praha 2, tel.: 224 972 111.
4. Rejstřík trestů – na základě žádosti výpisu z Rejstříku trestů vystaveného Rejstříkem trestů ČR, Soudní 1, 140 66 Praha 4, tel.: 244 006 111, je možné požádat na téže adrese o vystavení Potvrzení pro cizinu, které nahrazuje žádost o výpis z Rejstříku trestů. Vystavené Potvrzení opatří vyšším ověřením referát legalizace MZV ČR bez dalšího předchozího ověření.
5. Obchodní listiny (faktury, osvědčení o původu zboží atd.) – musí být potvrzeny nebo vidimovány Hospodářskou komorou ČR, Freyova 27, 190 00 Praha 9, tel.: 296 646 112.

Správní poplatky. Na krajských úřadech se za ověření listin (např. rodný list, oddací list atd.) neplatí žádný poplatek. Na jednotlivých ministerstvech je nutno předložit kolek v hodnotě 30 Kč, který je k zakoupení na České poště.

Pokud je původní listina již pro stát působnosti opatřena potřebnými ověřenými, lze na žádost ověřit i její úřední překlad. Registrace překladatele působícího v Praze se ověřuje u Městského soudu, Spálená 2, 112 16 Praha 2, tel.: 221 931 111. Ověření registrace mimopražského soudního překladatele provádí příslušný krajský soud, popřípadě centrálně Krajský soud v Praze, nám. Kinských 5, 157 75 Praha 5. Následuje vyšší ověření ministerstvem spravedlnosti a ověření referátem legalizace konzulárního odboru MZV ČR.

Referát legalizace konzulárního odboru MZV vyměřuje v souladu se zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, poplatek za vyšší ověření listiny (tzn. za ověření otisků úředních razítek a úředních podpisů) vydané příslušným orgánem ČR ve výši 100,- Kč. Podává-li žadatel žádost o vyšší ověření listiny osobně, uhradí správní poplatek v hotovosti. Pokud je žádost o vyšší ověření listiny podávána v poštovním styku, je nutné přiložit kolkovou známku v hodnotě 100,- Kč.

b) Postup při ověřování cizozemských listin pro jejich použití v České republice

Listiny vydané soudy a úřady v cizině, které platí v místě, kde byly vydány, za listiny veřejné, se považují za veřejné listiny i na území České republiky, jestliže jsou opatřeny předepsanými ověřenými. Pro použití v České republice musí být taková listina opatřena vyšším ověřením (superlegalizací) zastupitelského úřadu ČR, který je akreditován pro stát, jehož orgán listinu vystavil. Superlegalizace zastupitelským úřadem ČR následuje po vyšším ověření listiny příslušnými orgány a ministerstvem zahraničních věcí daného státu.

K ověřování je nutné předložit průkaz totožnosti (občanský průkaz, cestovní pas), popř. plnou moc.

Pokud žadatel (občan ČR) nemá možnost požádat o tato předchozí ověření přímo cizí úřady, může se obrátit na příslušný zastupitelský úřad ČR, který ověření zajistí. Zastupitelský úřad ČR zašle po superlegalizaci listinu žadateli prostřednictvím referátu legalizace dokladů konzulárního odboru MZV. Poplatky za vyšší ověření úřady daného státu, superlegalizaci zastupitelským úřadem ČR a hotové výlohy, které zastupitelskému úřadu ČR vznikly, zaplatí žadatel po obdržení výzvy referátem legalizace konzulárního odboru MZV poštovní poukázkou na příjmový účet MZV v české měně. Po zaplacení poplatku zašle žadatel doporučeně poštou potvrzený ústřížek poštovní poukázky na adresu:

Ministerstvo zahraničních věcí ČR
referát legalizace
konzulární odbor
Loretánské nám. 5
118 00 Praha 1

Listinu lze vyzvednout i osobně po předložení dokladu totožnosti a poštou potvrzeného ústřížku poštovní poukázky na adrese:

Ministerstvo zahraničních věcí ČR
referát legalizace - konzulární odbor
Hradčanské nám. 5
Praha 1

Jiná osoba než žadatel může listinu vyzvednout jen na základě plné moci.

Celková částka vyměřená referátem legalizace MZV za výše uvedený úkon se skládá z poplatku za superlegalizaci zastupitelským úřadem ČR a z hotových výloh, které vznikly zastupitelskému úřadu v souvislosti s obstaráním vyšších ověření (správní poplatky vyměřené cizími orgány, poštovné apod.). Přepočet na českou měnu se provádí podle platných kurzů devizového trhu vyhlášených ČNB k 1. dni měsíce. Poplatek za superlegalizaci zastupitelským úřadem ČR v zahraničí činí dle sazebníku správních poplatků, který tvoří přílohu zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, 600,- Kč. V případě dokladů potřebných pro zápis do Zvláštní matriky Úřadu městské části Brno-střed činí tento poplatek 300,- Kč.

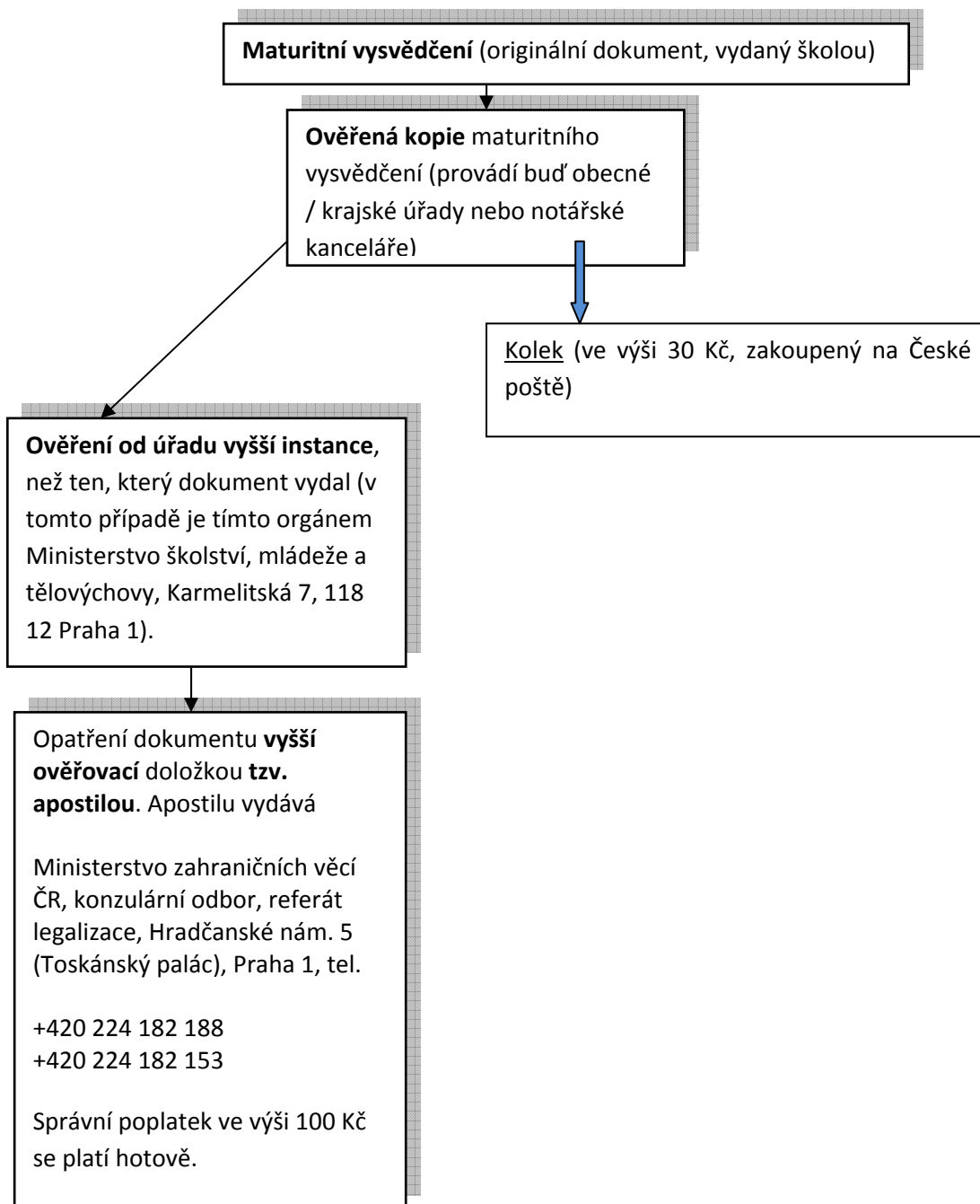
Opatřit vyšším ověřením lze i potvrzení cizích zastupitelských úřadů akreditovaných pro ČR, která jsou vydávána např. v souvislosti s uzavřením manželství jejich státních příslušníků v ČR (potvrzení o stavu, bydlišti a právní způsobilosti k uzavření sňatku). Tato potvrzení podepisuje pracovník cizího zastupitelského úřadu oprávněný k legalizaci dokladů. Poté je opatří vyšším ověřením referát legalizace MZV. Za tento úkon vyměřuje MZV správní poplatek ve výši 600,- Kč. Výjimku z povinnosti vyššího ověřování listin vydávaných diplomatickými zástupci nebo konzulárními úředníky stanoví Evropská úmluva o zrušení ověřování listin vyhotovených diplomatickými zástupci nebo konzulárními úředníky přijatá Radou Evropy dne 7. 6. 1968 v Londýně, která byla publikována sdělením MZV č. 287/1998 Sb.

Před podáním žádosti o ověření listiny se žadatelům doporučuje přesně zjistit počet a druh dokladů vyžadovaných cizozemskými nebo českými úřady, aby tak zamezili finančním nákladům za ověření nadbytečných dokladů. Referát legalizace konzulárního odboru MZV se při ověřování řídí požadavkem žadatele, jenž si sám určuje počet a druh dokladů, na kterých ověření žádá.

Teoretické příklady, jak postupovat při získání superlegalizace:

- Jsem občan Nigérie (tato země není státem, který přistoupil k Haagské konvenci, ani státem, s nímž má Česká republika uzavřenou dvoustrannou dohodu o osvobození od vyššího ověření). Chci se přestěhovat do České republiky a potřebuji určité dokumenty, např. rodný list. Nechám si v Nigérii vystavit tento dokument, jdu na příslušný úřad v Nigérii (národní autorita), který provádí vyšší ověření, a ten potvrdí platnost dokumentu. Pak navštívím Velvyslanectví České republiky (zastupitelský úřad) v Nigérii a nechám si od něj listinu také potvrdit. Toto potvrzení se nazývá superlegalizace a garantuje, že daná listina byla v Nigérii vystavena či ověřena oprávněnou osobou, resp. příslušným úřadem.
- Opačný případ. Jsem Češka, která odjíždí do Nigérie, a bude nutné, abych předložila úřadům svůj rodný list. Je nutné, abych rodný list nechala ověřit u orgánu, který je nadřízený orgánu, který rodný list vydal, což je Krajský úřad či úřad s rozšířenou působností. Dalším krokem je potvrzení Ministerstva zahraničních věcí ČR. Poté se vydám na ambasádu Nigérie (zastupující úřad státu, ve kterém bude listina použita) pro superlegalizaci. Bohužel v ČR zastupitelský úřad Nigérie není, nejbližší ambasáda je ve Varšavě v Polsku, musela bych tedy cestovat tam.
- Další varianta. Jsem Češka dlouhodobě žijící v Nigérii, řekněme, že se mi tam narodilo dítě a byl tam vystaven jeho rodný list. Přijedu do ČR a předem jsem nebyla informována o nutnosti superlegalizace dokumentu, který chci v ČR použít. Pokud je žadatel o provedení vyššího ověření státním občanem ČR a nemá možnost požádat o předchozí ověření přímo příslušné úřady cizího státu nebo jeho žádost by byla spojena s velkými potížemi, může požádat přímo nebo prostřednictvím konzulárního odboru Ministerstva zahraničních věcí ČR příslušný zastupitelský úřad ČR (tzn. Velvyslanectví ČR v Nigérii) o zajištění potřebného ověření u cizích úřadů a o provedení superlegalizace tímto úřadem. Žadatel se musí zavázat, že uhradí náklady s vyřízením jeho žádostí spojené.

**Opatření veřejných listin vydaných v ČR vyšším ověřením tzv.
APOSTILOU za účelem jejich použití v zahraničí**

Příklad všech výše uvedených ověření na středoškolské vysvědčení:

Ověření a vidění
Ověřuji, že tento úpíný opis obsahující list souhlasí
doslovně s listinou, z níž byl pořízen, která je prvopisem
a skládá se z listů.

V Praze dne 12.04.2007

Mgr. Eva Krejcarová
NOTÁRSKÝ KANDIDÁT
POVĚŘENÝ NOTÁRKOU
PRAHA 6, V.P. ČKALOVA 18

JUD. BLANKA ČECHOVÁ
NOTÁRKA V PRAZE

Ev. č. prot. 105/2008
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
potvrzuje pravost dokladu.
V Praze dne 11.3.08
Čížková

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
20

ČESKÁ REPUBLIKA
30

APOSTILLE
(Convention de la Haye du 5 octobre 1961)

1. Česká republika
Tato veřejná listina
2. byla podepsána
3. ve funkci
4. a opatřena razítkem
OVĚŘENO 12-03-2008
5. v Praze 6. dne
7. Ministerstvem zahraničních věcí ČR
8. Čís. 1154/08
9. Razítko: 10. Podpis:
Anna Lhotáková

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Opatření veřejných listin vydaných v ČR vyšším ověřením tzv. SUPERLEGALIZACÍ za účelem jejich použití v zahraničí

